

„Akadálymentesítés a jogszabályi rendszerben is!”

Interjú Szászfalvi László államtitkárral

A Közigazgatási és Igazságügy Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Kapcsolatokért Felelős államtitkára, Szászfalvi László a Kereszténydemokrata Néppárt országgyűlési képviselője, korábban a Parlament Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának elnöke, a 2006-2010 közötti ciklusban pedig alelnöke volt.

Hivatalában fogadott, ahol éppen előttünk a Magyar Televízió stábjá – Klein Judit és Joka Daróczi János, valamint állandó operatőrük dolgozott.

Bajtai László
felvétele

– Mindenekelőtt azt kérdezem, hogy a megcsappant létszámú kisebbségi főigazgatóság mikor fog újból munkatársakat kapni és milyen átalakuláson megy át a rendszer?

– Az átalakulás elsősorban strukturális, hiszen az államtitkárság teljes területét le kell fednie. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy az egyes területek – nemzetiségek, egyházak, civilek – karöltve, egymást erősítve és támogatva dolgozzanak. Az új struktúrában hasonló létszámmal számolok, mint korábban. Az államtitkárságnak mind a három területért felelnie kell, erre törekszem, hangsúlyozom, közös és eredményes munkára számítok.

– Aktuális gond a kisebbségek körében, hogy a 2010 évi pályázatokon a Kisebbségi Közalapítványnál elnyert pénzeszegeket – az érvényes szerződések ellenére – nem kapják meg a pályázók. És most nem csak a hetilapokra, folyóiratokra gondolok...

– Ez egy összetett probléma. Már a 2010. évi költségvetés is lehetetlen helyzetet teremtett. A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítványtól az elmúlt évek során pedig több millió forin-

tot vontak el. A Közalapítvány működése problémás, az egész területnek egyik fő témája, melyről már tárgyaltunk az Országos Önkormányzatok Szövetségével, tehát az elnökökkel is. Ráadásul árvízi katasztrófa sújtotta az országot és emiatt mintegy 130 milliárd forint zárolásra került a költségvetésben. Azt tudom mondani, hogy minden szerződést és pályázatot felülvizsgálunk, és amelyek rendben vannak, ott folyamatosan megtörténnek a kifizetések is.

A hetilapok és folyóiratok esetében pedig az történt, hogy több probléma egy időben jelentkezett, mintegy kulminálódott és így alakulhatott ki az a helyzet, hogy nem kapták meg időben a támogatást. Terveim között szerepel egyébként, hogy a nemzetiségi médiák képviselőivel, a szellemi szakmai műhelyekkel rendszeresen találkozom. Ideértve az elektronikus médiát is, bár nekik mások a gondjaik, mint a nyomtatott sajtónak. Többszintű, sokrétű találkozókra gondolok, meghatározott ütemterv szerint, akár félévente is. Szeretem a nyomtatott sajtótermékeket: teológus hallgató koromban – a budapesti Református Teológiára jártam – négy és fél

évig a Ráday Nyomdában dolgoztam. Ma is jó érzés fog el, amikor kézbe veszek egy frissen a nyomdából érkezett lapot vagy könyvet.

– *Ezt nagy örömmel hallgatom, mert bizony vannak még sokan, akik nem vagy nem csak az interneten olvassák az újságokat...*

– Igen, tudom. Amikor az országos elnökökkel találkoztam, már akkor szó volt a médiáról és megállapodtunk, hogy kidolgozunk közösen egy új megoldást a lapok és a különböző pályázatok problémáinak megoldására, amely szakmailag stabil és kiszámítható működést biztosít e műhelyek számára. Több kisebbségnél is jártam már, találkoztam civilekkel, felkerestem szakmai műhelyeket. És éppen ezért kértem fel a civileket és a nemzetiségi közösségeket is, hogy juttassák el hozzánk módosító, jobbító javaslataikat, mert egy nagyon nagy joganyagról van szó: választásokról, az ott tapasztalható visszaélésekre kell közösen megoldást keresnünk és találnunk, a finanszírozás összetett kérdéséről. Ki kell venni a rendszerből a párhuzamosságokat. A kisebbségi önkormányzati rendszer bizonyítottan érték, bevált, sok a pozitív példa, bár tudom, akadnak ellenzői is. Mégis úgy látom, óriási hozadéka volt eddig is és nagyon jó, hogy a civileket tovább támogattuk, ugyanis a gyakorlatban is kialakult az önkormányzati és a civil szféra egymást segítő, támogató, erősítő funkciója. A technikai és a finanszírozási rendszert pedig folyamatosan finomítani, csiszolni kell. Ezzel összefüggésben is várom az Országos Szövetség javaslatait. A Kisebbségi Törvény a kisebbségi közösségekhez tartozók egyéni, illetve kollektív jogait biztosítja, a kulturális autonómia megteremtéséért.

Ugyanakkor, a kulturális identitás megőrzésének nagyon fontos részei a működő, valós civil szervezetek. Leginkább azokat a civil szervezeteket szeretnénk támogatni, amelyek nem virtuális, hanem valós szervezetek. Fontos, hogy az adófizetők pénze olyan helyre jusson el, ahol jól tud hasznosulni. Azt gondolom, hogy a nemzetiségi civil szervezetek elsöprő többsége ilyen, ilyennek ismertük meg. A parlamenti bizottság pénzosztó szerepét is újra kell gondolni. Talán megoldás lenne, ha a keretösszeget bevonnánk a nemzetiségek állami támogatására fordított keretösszegbe. Az országos elnökök szövetségével megtartott megbeszélésünkön abban állapodtunk meg, hogy állítsunk fel prioritásokat a rendszerben és így határozzuk meg újra az éves központi költségvetésben a nemzetiségek támogatására fordítandó összegeket. Lehetséges, hogy ezeket a forrásokat hatékonyabban, innovatívabban, a jövőt építő és a kulturális identitást jobban erősítő módon tudjuk felhasználni. Mi kiemelt területnek tekintjük a nemzetiségi civil szervezeteket, de azt szeretnénk elérni, hogy valóban a lokális közösséghez kapcsolódó civil szervezetek kapjanak erőteljesebb támogatást.

Azt már most látjuk, hogy a feladatalapú támogatás sok adminisztrációval járó pályázati gyakorlatát

megszüntettjük. Ezzel kapcsolatban az elmúlt évek során a parlamenti bizottságban is elég sok kritikát gyakoroltunk, nem beszélve a nemzetiségek kritikájáról. Úgy érezzük, hogy ez egy mondvaszínált elképzelés volt a szocialista kormányzat részéről, és nem töltötte be a hivatását. Sokkal inkább a normatív finanszírozást kellene stabilizálni, ez egy nagyon fontos módosítás lehetne.

– *Választások előtt állunk, a BARÁTSÁG éppen az elnököket kérdezte a tapasztalatokról. Nagyon érdekes válaszokat kaptunk, sok pozitív és negatív észrevétellel, és javaslatokkal is.*

– Kezdődnek a gondok mindjárt a választói névjegyzékbe történő regisztrálással, majd folytatódnak a jelöltállításnál, én is kapom a jelzéseket: nem működnek a szűrők. Viszont azt kell mondanom, hogy a választói névjegyzékbe való regisztráció legitim, tehát ott nem nagyon látok más lehetőséget, illetve ha a kisebbségeket is bevonjuk a folyamatba, de erre bizonyára érkeznek javaslatok. Ott van viszont a civil jelölőszervezetek felelőssége, hiszen ők állítják a jelölteket. Erről az oldalról erősebb, hatásosabb civil kontrollal talán lehetne segíteni ezt a bizonyos szűrő-folyamatot. A jelölő szervezeteknek szigorúbb feltételekkel kellene jelölteket állítani, legyenek ők a garancia a jelöltállításra és biztosítsunk számukra megfelelő jogi eszközöket.

– *Hogyan látja a hazai kisebbségek helyzetét most és a jövőben, milyen tervei vannak?*

– Mivel nyolc éve az illetékes parlamenti bizottságban dolgozom, elmondhatom, hogy ismerem a hazai nemzetiségi közösségek örömeit, problémáit, gondjait. Nyilvánvaló, hogy most, államtitkári minőségemben, a kormányzat részéről jött létre a találkozó az Országos Önkormányzatok Szövetségével. Azt hiszem, hogy nagyon konstruktív beszélgetésre került sor azokról a feladatokról, tennivalókról, problémákról, az ezekre adandó válaszokról, amelyek érintik a nemzetiségi önkormányzatok és általában a nemzetiségi közösségek életét. Véleményem szerint most az a feladatunk, hogy helyreállítsuk a bizalmi kapcsolatot: a bizalom feltétele, hogy a kimondott szónak legyen újra hitele. Ezért kell a folyamatos dialógus, akár több fordulóban is. Erre nyitottak vagyunk. Az akadálymentesítés a másik igen fontos feladatunk. Akadálymentesítés a bürokratikus működésben, a pályázati rendszerben, a jogszabályok rendszerében, hogy működőképesse váljanak a területek. Év végéig rakjuk össze ennek az elemét, a következő fontos állomás novemberben a jövő évi költségvetés lesz, mely meghatározza és egyben behatárolja a lehetőségeinket. És decemberben már újult erővel dolgozhat a három terület – nemzetiségek, egyházak, civilek – egymást segítve, erősítve, ahogyan beszélgetésünk elején is mondtam.

– *Köszönjük az interjút!*

Mayer Éva